

“Tôi là người Việt Nam”

Tác Giả: Nguyễn Hoàng Quốc
Thứ Sáu, 10 Tháng 12 Năm 2010 09:43

Đầu năm 2010, Trình Hoàng Việt, mang máy móc đến văn phòng của tôi để đi học để phỏng vấn vài câu cho cuốn băng ca nhạc về chủ đề “Tôi là người Việt Nam”.

Thời gian gần đây, tôi không nói hết được ý nghĩ của mình. Cảm thấy đó là một đề tài hay nên xin viết thêm một ít. Về tôi, cuốn băng ra đã khá lâu, có viết về đi u này thì cũng không bao mang tiếng là quố ng cáo cho một cái sộ thố ng mà i, đi u tôi chỉ ng muố n chút nào.

Trước hết, cần ghi nhận là câu nói “Tôi là người Việt Nam” từ miệng một người Việt đang sống ở hải ngoại khác với câu nói “Tôi là người Việt Nam” từ miệng một người Việt trong nước. Với người Việt trong nước, đó là chuyện bình thường, tự nhiên và đương nhiên. Với người Việt ở hải ngoại, đó là một sự khẳng định đầy ý thức, một sự lựa chọn đầy tâm huyết.

Bởi trên thực tế và trên nguyên tắc, phần lớn người Việt ở hải ngoại không còn hoàn toàn là người Việt nữa. Về phương diện địa lý, chúng ta sống rất xa Việt Nam, không phải ai cũng có cơ hội về thăm Việt Nam; về phương diện xã hội, hầu hết các quan hệ của chúng ta đều ở ngoài Việt Nam; đặc biệt, về phương diện pháp lý, chúng ta không còn mang quốc tịch Việt Nam, nghĩa là chúng ta không còn là công dân Việt Nam nữa.

Trong hoàn cảnh như thế, chúng ta không đương nhiên là người Việt Nam. Nhiều người, nhất là những người thuộc thế hệ thế 2 hoặc thế hệ một rưỡi, tức những người hoặc sinh ra ở hải ngoại hoặc ra ngoài quốc tế lúc nhỏ, thậm chí làm người Việt Nam. Họ hầu như hòa nhập vào xã hội mới, không còn quan hệ gì với đất nước và con người Việt Nam.

Tuy nhiên, đi đâu sống người Việt ở hải ngoại, đặc biệt những người thuộc thế hệ thế nhất, đều chọn lựa làm người Việt Nam, đều tự định nghĩa mình, trước hết, là người Việt Nam; đều xem cái gọi là Việt Nam là bản sắc chính của mình.

“Tôi là người Việt Nam”

Tác Giả: Nguyễn Hoàng Quốc

Thứ Sáu, 10 Tháng 12 Năm 2010 09:43

Có đi u, cái gì là người Việt Nam y không phải là cái gì c đ nh hay b t bi n. Việt Nam thì nó khá n đ nh t th h này qua th h khác. h i ngo i thì nó th ng xuyên thay đ i.

Ví d , tho t đ u, nh ng năm đ u tiên sau 1975, chúng ta t đ nh nghĩa mình nh nh ng ng i Việt Nam t n n - không phải là Việt Nam mà là Việt-Nam-t -n n, t c là r t n ng v chính tr . Sau, s ng lâu n n c ngoài, t cách t n n càng ngày càng nh t đ n. Chúng ta l i t đ nh nghĩa tính cách Việt Nam đ a trên tiêu chu n c i r văn hoá.

Trong cái gì là c i r văn hoá y thì có ba y u t n i b t nh t.

Th nh t là đ a lý, n i chúng ta sinh ra. Xin l u ý là, nói chuy n v i t p th , Việt Nam, chúng ta g i nhau là đ ng bào; h i ngo i, chúng ta g i nhau là đ ng h ng. Ch đ ng bao g n li n v i y u t ch ng t c; ch đ ng h ng g n li n v i y u t đ a lý. Có th nói ám nh v đ a lý, v không gian, là m t trong nh ng ám nh l n nh t trong ý ni m v b n s c c a các c ng đ ng di dân và l u vong.

Th hai là truy n th ng, l ch s hay ký c t p th , đi u làm chúng ta c m th y g n g i nhau, g n nh là bà con c a nhau.

Và cu i cùng, th ba, là ngôn ng , đi u làm chúng ta có th giao ti p và thông c m v i nhau.

Trong ba y u t y, y u t ngôn ng có l là quan tr ng nh t. B i ngôn ng không phải ch là m t ph ng ti n giao ti p mà còn là m t n i ch t ch a nh ng ký c t p th và ký c văn hoá c a m t dân t c. Nói ti ng m đ là làm th c đ y c m t quá kh c a b n thân và gia đình, h n n a, c m t l ch s c a dân t c. Ch không phải sao? Ch m t ti ng “chú”, ti ng “bác”, ti ng “cô”, ti ng “đi”, v.v... trong cách x ng hô, chúng ta đã nghe vang đ y đ âm c a m t n n văn hóa làng xã đ a trên tinh th n gia t c ngày x a.

B i v y, có th nói m t cách tóm t t th này: là m t ng i Việt Nam, theo tôi, là k , tr c h t, có th s đ ng ti ng Việt đ liên thông không nh ng v i nh ng ng i khác trong c ng đ ng mà còn v i quá kh , v i truy n th ng, v i l ch s c a dân t c; và qua s liên thông y, tr thành m t thành ph n g n bó m t thi t v i c cái kh i c ng đ ng và cái kh i dân t c vĩ đ i chung

“Tôi là người Việt Nam”

Tác Giả: Nguyễn Hoàng Quốc

Thứ Sáu, 10 Tháng 12 Năm 2010 09:43

quanh mình.

Chính sự gắn bó này mới là yếu tố chính.

Câu “Tôi là người Việt Nam”, do đó, có nghĩa là tôi thuộc về Việt Nam, tôi vui nên vui của Việt Nam, buồn nên buồn của Việt Nam, tôi còn lưu luyến với quá khứ của Việt Nam và còn khäng khoäi với täng lai của Việt Nam.

Nói cách khác, nếu một lúc nào đó, chúng ta hoàn toàn häng về Việt Nam, mất kết Việt Nam, không cảm thấy có bất cứ sợi dây liên kết nào giữa chúng ta và Việt Nam nữa thì chúng ta cũng không còn là người Việt Nam nữa.